

1100111003

Perpustakaan Sultanah Nur Zahirah
Universiti Malaysia Terengganu.

0150757

tesis

HN 49 .C6 H3 2020

1100111003

Penggunaan sumber alam setempat, pengetahuan tradisional dan penglibatan komuniti dalam pengurusan sumber pantai berasaskan komuniti di tanah Bengah Setiu, Terengganu

PERPUSTAKAAN SULTANAH NUR ZAHIRAH
UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU (UMT)
21030 KUALA TERENGGANU

Lihat Sebelah

**PENGGUNAAN SUMBER ALAM SETEMPAT,
PENGETAHUAN TRADISIONAL DAN
PENGLIBATAN KOMUNITI DALAM
PENGURUSAN SUMBER PANTAI BERASASKAN
KOMUNITI DI TANAH BENCAH SETIU,
TERENGGANU**

HAKIMAH BINTI RAZAK

**DOKTOR FALSAFAH
UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU**

2020

PENGGUNAAN SUMBER ALAM SETEMPAT, PENGETAHUAN TRADISIONAL DAN PENGLIBATAN KOMUNITI DALAM PENGURUSAN SUMBER PANTAI BERASASKAN KOMUNITI DI TANAH BENCAH SETIU, TERENGGANU

HAKIMAH BINTI RAZAK

**Tesis ini Dikemukakan bagi Memenuhi Syarat untuk Memperoleh
Ijazah Doktor Falsafah di Fakulti Perniagaan, Ekonomi dan Pembangunan Sosial
Universiti Malaysia Terengganu**

2020

DEDIKASI

Terima kasih tidak terhingga diucapkan kepada seluruh ahli keluarga khususnya suami tercinta – Mohd Redzuan Majid, anak – Muhammad Luqman Mohd Redzuan, ayah – Razak Mat Ali, Ibu – Zainab Omar, mentua – Majid Omar dan Patimah Ali dan semua adik beradik – Along, Angah, Apis, Ariey dan Idah yang sentiasa memahami, sanggup berkongsi kasih sayang, harapan dan pengorbanan untuk saya menyiapkan tesis ini. Tidak lupa ucapan penghargaan dan terima kasih ditujukan kepada penyelia-penyesilia yang sentiasa membimbang iaitu Dr. Nor Hayati Sa’at, Dr. Nazli Aziz, Prof. Ibrahim Mamat serta sahabat-sahabat seperjuangan. Penghargaan juga ditujukan kepada pihak Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) yang telah menyokong kajian melalui tajaan daripada Program MyBrain 15 dan geran projek *Community Based Ecotourism (CBE) Development and Local B40 Community Empowerment* (Vot 53255).

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Malaysia Terengganu sebagai memenuhi keperluan untuk Ijazah Doktor Falsafah

PENGGUNAAN SUMBER ALAM SETEMPAT, PENGETAHUAN TRADISIONAL KOMUNITI DAN PENGLIBATAN KOMUNITI DALAM PENGURUSAN SUMBER PANTAI BERASASKAN KOMUNITI DI TANAH BENCAH SETIU, TERENGGANU

HAKIMAH BINTI RAZAK

2020

Penyelia Utama : **Nor Hayati Sa'at, Ph.D.**

Penyelia Bersama : **Nazli Aziz, Ph.D.**

Penyelia Bersama : **Profesor Ibrahim Mamat, Ph.D.**

Fakulti : **Fakulti Perniagaan, Ekonomi dan Pembangunan Sosial**

Pengurusan sumber pantai berasaskan komuniti (PSPBK) adalah satu pendekatan pengurusan dalam memelihara dan memulihara sumber pantai secara lestari oleh komuniti setempat yang menggunakan sumber alam sebagai penjanaan ekonomi harian mereka. Justeru, kajian ini menganalisis penggunaan sumber alam setempat, pengetahuan tradisional dan penglibatan komuniti dalam pengurusan sumber pantai berasaskan komuniti di Tanah Bencah Setiu. Objektif kajian ini adalah pertama, mengenal pasti penggunaan sumber alam setempat dalam pengurusan sumber pantai; kedua, menganalisis pengetahuan tradisional komuniti tanah bencah mengenai pengurusan sumber pantai secara lestari; dan ketiga, menghuraikan penglibatan komuniti Tanah Bencah Setiu dalam pengurusan sumber pantai secara lestari. Kajian ini menggunakan Teori Pemodenan Ekologikal yang melihat peranan komuniti, kerajaan dan industri dalam konteks kelestarian. Namun, kajian membuat Modifikasi kepada teori iaitu peranan industri ditukar kepada peranan NGO bagi disesuaikan dalam konteks kajian. Kajian ini menggunakan kaedah penyelidikan kualitatif yang mana menggunakan kajian kepustakaan dan kajian lapangan. Data primer diperoleh melalui

kaedah temu bual semi struktur dan kaedah pemerhatian tidak turut serta. Hasil kajian mendapati komuniti Tanah Bencah Setiu menggunakan sepenuhnya sumber alam bagi pelbagai tujuan ekonomi sara diri bagi meneruskan kelangsungan hidup. Penggunaan sumber alam dalam kegiatan ekonomi dapat dilihat menerusi pengetahuan tradisional yang diperoleh daripada kemahiran kendiri di mana selamat digunakan dan menjamin kelestarian sumber. Hal ini dibuktikan dengan kesedaran dalaman komuniti yang dapat mempengaruhi kelakuan komuniti bertindak dalam memastikan kelestarian misalnya melalui tema berinisiatif dan kesedaran kendiri.

Abstract of thesis presented to the Senate of Universiti Malaysia Terengganu in fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy

THE USE OF LOCAL NATURAL RESOURCES, COMMUNITY TRADITIONAL KNOWLEDGE AND COMMUNITY ENGAGEMENT IN COMMUNITY-BASED COASTAL RESOURCE MANAGEMENT IN SETIU WETLAND, TERENGGANU

HAKIMAH BINTI RAZAK

2020

Main Supervisor : Nor Hayati Sa'at, Ph.D.

Co-Supervisor : Nazli Aziz, Ph.D.

Faculty : Faculty of Business, Economics and Social Development

Community-based coastal resource management (PSPBK) is a management approach in sustainably safeguarding and conserving coastal resources by local community that is using the natural resources in generating their daily economic activities. This study examines the use of local natural resources, traditional knowledge and community involvement in the management of community-based coastal resources in the Setiu Wetland. The objectives of this study: first, to identify the use of local natural resources in the management of coastal resources; secondly, analysing the traditional knowledge of the wetland community on sustainable management of coastal resources; and thirdly, to describe the involvement of the Setiu Wetlands community in sustainably managing the coastal resources. This study used the Modern Ecological Theory that views the role of community, government, and industry in the context of sustainability. However, this study modifying the theory by changing the role of the industry to the role of NGOs in adapting the context of the study. This study opted a qualitative research method which uses literature studies and field studies. Primary data were obtained through semi structural interview methods and non-participant observation. The findings show that the Setiu Wetland community is fully utilizing the natural resources for various economic purposes for earning their living. The use of natural resources in economic

activities can be seen through the traditional knowledge derived from self-management skills where it is safe to use and able to ensure the sustainability of resources. This is evidenced by the awareness of the community that able to influence the community's behaviour in ensuring its sustainability, for example through the initiative theme and self-awareness.